

Таким чином, інфінітивні речення не є безагенсними: виконавець дії, активний діяч у них завжди мається на увазі та конкретний у реченнях з давальним агентивним. Імплицитність потенційного суб'єкта також не свідчить про його відсутність: агенс або відновлюється з контексту, тобто так чи інакше означений, або мислиться як узагальнений. **Перспективним** у подальших дослідженнях буде з'ясувати, як впливає розмаїття семантики інфінітивних речень та їх модальність на експліцитність/ імплицитність категорії синтаксичної особи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Арполенко Г. П. Структурно-семантична будова речення в сучасній українській мові / Г. П. Арполенко, В. П. Забеліна. – К.: Наукова думка, 1982. – 130 с.
2. Булаховський Л. А. Питання синтаксису простого речення в українській мові / Л. А. Булаховський // Дослідження з синтаксису української мови. – К.: Вид-во АН УРСР, 1958. – С. 5–28.
3. Виноградов В. В. Введение в синтаксис / В.В. Виноградов // Грамматика русского языка. – Т. II, Ч. 1. – М.: Изд-во АН СССР, 1960. – С. 5–110.
4. Вихованець І. Р. Граматика української мови / І. Р. Вихованець, К. Г. Городенська, А. П. Грищенко. – К.: Радянська школа, 1982. – 208 с.
5. Городенська К. Проблема двоскладності-односкладності в контексті історичного й дериваційного синтаксису / К. Городенська // Структура сучасної української мови: тексти доповідей та повідомлень IV Міжнародного конгресу україністів. – К., 2002. – С. 52–63.
6. Золотова Г. А. Очерк функционального синтаксиса русского языка / Г. А. Золотова. – М.: Наука, 1973. – 196 с.
7. Мірченко М. В. Структура синтаксичних категорій / М. В. Мірченко. – Луцьк: Редакційно-видавничий відділ «Вежа» Волинського держ. ун-ту, 2004. – 389 с.
8. Слинко І. І. Синтаксис сучасної української мови. Проблемні питання / І. І. Слинко, Н. В. Гуйванюк, М. Ф. Кобилянська. – К.: Вища школа, 1994. – 670 с.

Стаття надійшла до редакції 13.11.2014 р.

УДК 811.161.2'81'373.3

Віра Котович

*(Дрогобицький державний педагогічний
університет ім. І. Франка)*

ПРИНЦИПИ НОМІНАЦІЇ ОЙКОНИМІВ ТЕРНОПІЛЬЩИНИ

У статті вміщено окремі словникові статті потенційного історико-етимологічного словника «Походження назв населених пунктів Тернопільщини», що репрезентують собою кожен із виділених професором Дмитром Бучком принципів номінації поселень. Розглянуто як ономастичний, так і історичний матеріал майбутньої книги. Окреслено перспективи її редагування, доопрацювання та видання.

Ключові слова: принцип номінації, спосіб номінації, ойконім, антропонім.

Вира Котович. ПРИНЦИПЫ НОМИНАЦИИ ОЙКОНИМОВ ТЕРНОПОЛЬЩИНЫ

В статье введены отдельные словарные статьи потенциального историко-этимологического словаря «Происхождение названий населенных пунктов Тернопольщины», которые репрезентируют собой каждый из выделенных профессором Дмитрием Бучком принципов номинации селений. Рассмотрено как ономастический, так и исторический материал будущей книги. Очерчены перспективы ее редактирования, доработки и издания.

Ключевые слова: принцип номинации, способ номинации, ойконим, антропоним.

In the article contains some dictionary entries potential historian etymological dictionary of «The origin of names of settlements Ternopil», representing each allocated a professor Дмитро Бучко principles nomination settlements. Both the onomastic and historical material for future books. Prospects of editing, modifying and publishing.

Key words: principle nomination, method nomination ойконім, антропонім.

«Походження назв населених пунктів Тернопільщини» – фундаментальний ономастичний словник, що мав стати підсумком багаторічної праці професора Дмитра Бучка. На жаль, роботу завершити не вдалося, тож сьогодні маємо за прямий обов'язок і велику честь долучитися до доопрацювання та видання цієї книги.

Останні роботи вченого – з'ясування проблем номінації у сфері пропріальної лексики, передусім ойконімії. Встановлення способів номінації поселень у певні історичні епохи, визначення основних напрямків думки, за яким реалізувалося називання конкретних об'єктів, – стали результатом виокремлення Дмитром Бучком чотирьох ключових принципів номінації, за якими в різні історичні періоди називали засновники чи першопоселенці свої оселі:

1. Номінація поселення через відображення в його назві іменування окремої особи (найчастіше власника) або ж групи людей (жителів поселення).

2. Номінація поселення через відображення в його назві зв'язку з назвами інших сусідніх (дуже рідко – віддалених) географічних об'єктів.

3. Номінація поселення через відображення в його назві індивідуальних ознак самого номінованого об'єкта.

4. Номінація поселення через відображення в його назві економічно-виробничих, суспільно-політичних факторів, штучних назв та назв-посвят конкретним особам [1, с. 42].

Мета нашої статті – показати, які принципи та способи номінації поселень, а також мовні засоби вираження цих принципів та способів називання використовувалися при найменуванні населених пунктів Тернопільщини. Ілюстративним матеріалом кожного з виокремлених принципів та способів номінації послужили окремі словникові статті потенційного словника-довідника «Походження назв населених пунктів Тернопільщини». Роботу над редагуванням та доопрацюванням словника тільки розпочато, тому ми кількісно не окреслюємо ойконіми, утворені певним способом за кожним із принципів, а лише ілюструємо виділені принципи та способи номінації поселень окремими словниковими статтями.

Д. Бучко наголошує, що використання першого з виділених вище принципів номінації поселень передбачає безпосередню участь окремої особи у вираженні відношення «об'єкт – людина» та опосередковану участь групи людей у вираженні відношення «об'єкт – група людей».

Словник професора Д. Бучка задуманий як книга для широкого кола читачів. Учений неодноразово наголошував, що важливо не лише правильно висвітлити походження ойконіма, але й зібрати та запропонувати читачам (передусім сучасним мешканцям поселень) цікавий та доступний історичний матеріал. Ось як виглядають, до прикладу, словникові статті **Бариш, Буцнів, Вербів**.

1.1. Ойконіми, утворені за допомогою праслов'янського суфікса **-*їь (*-j-е,*-j-а)**.

Бариш, с. Бучач. р-ну [10, с. 556], над р. Бариш, л. р. Дністра, 8 км. півд.-зах. Бучача. Згадується з XV ст.: 1439 р. – Stanislae de *Barischa* est lukratus [13 XII, с. 35]; 1439 р. – Hric et Zan de *Barisza* [13 XII, с. 73]; 1440 р. – Stanislaus alias Palczyk procurator de *Barischa* [13 XII, с. 75]; 1465 р. – villa *Barassch* [13 XII, с. 205]. У другій половині XV ст. документи фіксують уже два *Баруша*: 1471 р. – *Barycz Superiori et Inferiori* (тобто Горішній і Долішній) [13 XII, с. 349]; 1489 р. – in villam *Barysz Superiorem* [13 XIX, с. 218]; 1515 р. – *Barysz* [22 18/1, с. 170]; 1578 р. – *Barisz* [22 18/1, с. 85]; 1643 р. – 33 родини осіли в *Баруші*, 15 – в Монастириськах, 4 – в Золотому Потоці [14, с. 32]; 1661 р. – *Barysz* [18, с. 887]; 1670 р. – *Barysz villa* (Potocki) [17, с. 63]; 1747 р. – miasto *Barysz* [13 XXV, с. 471]; 1861 р. – *Баруш*, 1007 гр.-кат. [12, с. 144]; 1900 р. – *Barysz*, 753 дв. і 4420 жит. [19, с. 460]. – Утвореновід антропоніма *Баруш* <Бориславъ

[5, с. 8] і суфікса *-їь, який виражав приналежність. Первісне знач. «*Барши* двір (маєток чи ін.)».

1.2. Ойконіми, утворені за допомогою суфіксів **-ів (-ов-а, -ев-а), -ин**.

Буцнів, с. Микул. р-ну [10, с. 573], над р. Руда, пр. пр. Серета, 7 км півд. м. Тернополя. Згадується з XV ст.: 1466 р. – у середині XV ст. існувало два села, які потім злилися в одне: *villam Bucznuowkat minorem et inferiorem* (Буцнів Більший і Менший), *Bucznuowat magnam* (Буцнів Великий) et *Długa Dolyňa dare* [13 XII, с. 310]; 1484 р. – *Johannbe de Buczniow* [13 II, с. 229]; 1471 р. – Іван Рей з *Bucznowa* заставляє Матієві з Гавронова своє село *Bucznowa receipt in medietate bonorum suorum Bucznowa Superiori* (Вищий) et *Inferiori* (Нижчий) et *super tota curia in Bucznuowa Inferiori piscinam* (став), *molendini* (млин) in *villam Bucznuowa Superiorem* [13 XII, с. 343]; 1473 р. – w *Bucznowa* [16 I, с. 1118]; 1504 р. – *Buczynowa* [16 III, с. 1750]; 1520 р. – *Wies Buczniowe w obwodzie Nrembowelskim* [10 X, с. 19]. З XVI ст. село стало містечком: 1562 р. – w *Bucznioweу miasteczku* [3 I, с. 149]; 1564 р. – *Buczniowa* [22 18/1, с. 98]. У люстрації з середини XVII ст. зазначено, що це містечко раніше було селом (*miasteczko przedtym było wsia*). Посесори цієї держави (тобто міста з належними селами Драганівка, Ходачків, Почапінці, Забойки та ін.) Ян Тарло і княжна Анна Чарторійська претворили це село-містечко на панщизняне, а тому жителі платили податки. Тут було підданих на цілих дворищах 5, на півдворищах 15, підсадків 30, халупників 30. Платили: вівса 3 півмірки, 1 гуску, 1 індика; працювали 5 днів на тиждень після полудня; кожного року давали 10-го пня бджіл, 10-ту вівцю, раз у сім років 1 вола. Ставів тут було 3, заповнений лише той, де є млин, інші стали пусті після Збараської битви. Тут є корчма і млин [15 III, с. 139]. 1620 р. татари спалили Устя, містечко *Буцневу* та інші села [14, с. 16]. У Тербовлянському повіті на початок XVII ст. було 4 королівські міста: *Буцнева*, Борки, Тербовля і Яблонів (Сухостав). Оборонний замок збудовано у XVII ст. [14, с. 34]; 1745 р. – *miasto Buczniowa* [13 XXV, с. 471]; 1861 р. – *Буцнева* разом з х.Калясантівка, 815 гр.-кат. [12, с. 117]. – Утворено від присвійної назви з суфіксом **-ів**, що виражає приналежність, і наймення власника села (маєтку) **Буцень*, пор. *Буцинь* [6 I, с. 121]. Первісне знач. «*Буцнів* двір (маєток чи ін.)».

Хочемо наголосити, що наявність посесивного суфікса **-ів (-ов-а, -ев-а), -ин** в ойконімі, є одним із основних аргументом зарахування його до відантропонічного утворення, як-от у прикладі з назвою поселення **Вербів**.

Вербів, с. Підгай. р-ну [10, с. 576]. Згадується з XV ст.: 1453 р. – *Muzilone de Buczacz in Virzbow* [13 XII, с. 230]; 1467 р. – in *villam suam Vyrzbow in distr. Trebowliensi Vyrzbow et silvis in signis ville Skomrosz ad Seret fluvio Wirzbow*, власник Петро Вовчкович [13 XII, с. 361]; 1497 р. – in *bonis suis Podhajeczesiubus littus in piscina ville Wyrzbow admiserat* [13 XIX, с. 209]; 1494 р. – *bonorum sive ville Wyrzbow in Podhaycze* [13 IV, с. 207]; 1861 р. – *Вербів*, 1218 гр.-кат. [12, с. 80]; 1900 р. – *Werzbow*, 314 дв. і 1713 жит. [19, с. 474]. – Утворено від присвійної назви з суфіксом **-ів**, що виражає приналежність, і наймення власника села (маєтку) *Верба* [6 I, с. 140]. Про можливість творення присвійних назв із суфіксом **-ів** від іменників на **-а** свідчать прізвища *Микитів*, *Миколів*, *Надіїв*. Первісне знач. «*Вербів* двір (маєток чи ін.)». Свідченням того, що ойконім походить від антропоніма, а не від загальної назви, є прізвища *Вербин* і *Вербич*, адже власні назви людей з патронічним і посесивним значенням можуть утворюватися тільки від власних, а не від загальних назв.

Професор ретельно перевіряє достовірність відомої йому інформації і якщо з'являється найменший сумнів – аргументує його.

1.3. Ойконіми з суфіксом **-івк-а**.

Адамівка, с. Бережан. р-ну [10, с. 553]. Згадується з XIX ст.: 1861 р. – *Адамівка*, 864 гр.-кат. [12, с. 59]; 1900 р. – *Адамівка*, 262 дв. і 1708 жит. [19, с. 472]. Є думка, що *Адамівка* існувала вже в другій половині XVI ст. і була містечком, котре межувало з Бережанами [8 I, с. 24]. З 1615 р. – це власність А. Синявського, а далі, до 1684 р., ним володіли нащадки воєводи А. Синявський позичив у пробоша бережанського 5000 польських золотих під заставу *Адамового*: *ubiezpiecza je na Adamowet, przedmiesciu Brzeżan* [13 X, с. 387]. З 1691 р. у селі була дерев'яна церква. Однак інформація про те, що з 1843 р. *Адамівка* перестала бути окремим населеним пунктом, а також відсутність історичних джерел, на які посилаються укладачі ТЕС, ставлять під сумнів достовірність цієї інформації. – Утворено від присвійної назви з суфіксом **-**

івк-а, що виражає приналежність, і наймення власника села (маєтку) *Адам*. Первісне знач.: «Двір, маєток чи ін. *Адама*».

1.4. Ойконіми, утворені за допомогою суфікса **-(щ)ин-а**.

Баворівщина, с. Копичин. р-ну [10, с. 569]. Згадується з XIX ст.: 1900 р. – поселення належало до Копичинець, 378 дв. і 2552 жит. [19, с. 221]. – Утворено від присвійної назви з суфіксом **-(щ)ин-а**, що виражає приналежність, і наймення власника села (маєтку) *Баворівський*. Первісне знач. «Двір, маєток чи ін. *Баворівського*».

1.5. Ойконіми, утворені за допомогою суфікса **-к** з присвійним значенням.

Гойворонка, с. Золотників. р-ну [10, с. 566]. Згадується з XIX ст.: 1861 р. – *Гайворонка*, 418 гр.-кат. [12, с. 131]; 1882 р. – *Hajworonka*, 1077 жит., з них 620 українців [20 III, с. 12]; 1900 р. – *Hajworonka*, 267 дв. і 1566 жит. [19, с. 478]. – Утворено від присвійної назви з суфіксом **-к**, що виражав приналежність, і наймення власника села (маєтку) *Гайворон*. Первісне знач. «Двір (маєток чи ін.) *Гайворона*».

Ціла низка словникових статей Д. Бучка рясніє величезною кількістю знайдених у першоджерелах документальних фіксацій.

1.6. Ойконіми, утворені за допомогою суфікса **-ець, -овець, -инець** із посесивним значенням.

Коропець, Коропецьк. р-ну [10, с. 570], над р. Дністер і Коропець, л. пр. Дністра. Згадується з XV ст.: 1423 р. – *Cropiecz* [21 VII, с. 219]; 1427 р. – in *Kropiecz* [13 VII, с. 72]; 1439 р. – in *distrrctu Cropeczensi* [13 V, с. 95]; 1440 р. – et *Cropicziensi* sitas [21 VIII, с. 78]; 1453 р. – in *Cropyeczque oppidum* [13 XII, с. 230]; 1457 р. – in opp. *Cropy[ecz]* [13 XII, с. 247]; 1457 р. – opp. *Copyecz* [13 XII, с. 248]; 1464 р. – *Cropyecz* [13 XII, с. 296]; 1469 р. – *Czernelycza* [13 XII, с. 329]; 1578 р. – opp. *Kropiecz* [22 18/1, с. 14]; 1661 р. – wies *Kropiec* [18, с. 886]; 1670 р. – *Kropiec villa* [17, с. 70]; 1707 р. – z *dobr Koropca* [13 XXV, с. 52]; 1861 р. – *Koroneць* + *Перевозець*, 2637 гр.-кат. [12, с. 161]; 1900 р. – *Koropiec*, 700 дв. і 4320 жит. [19, с. 108]. – Утворено від присвійної назви з суфіксом **-ець**, що виражав приналежність, і наймення власника села (маєтку) *Корон*. Первісне знач. «*Коронець* двір (маєток чи ін.)».

Іноді згадка про власника поселення передує першофіксації ойконіма в історичному джерелі.

1.7. Ойконіми у формі родового відмінка.

Білоскірка, с. Великобірків. р-ну [10, с. 557], над р. Гнізна, 14 км. півд.-сх. Тернополя. Згадується з XVI ст.: 1576 р. – Ян *Білоскірський*, галицький чесник, змінив своє село Дворище за Душанів: z *Janem Bialoskórskim* [13 X, с. 122]; він згадується ще кілька разів у XVI ст., а це означає, що час виникнення села припадає щонайпізніше на XV ст.; 1649 р. – w *Bialoskorce* [3 V, с. 290]; 1861 р. – *Білоскірка* + *Грабовець*, 634 гр.-кат. [12, с. 118]. – Утворено від особової назви **Білоскірко* у формі род. відмінка, яка виражає приналежність населеного пункту особі, названий в основі ойконіма; первісне знач. «Поселення, яке належить *Білоскірці*». М. Демчук припускає, що ойконім *Білоскірка* означає «Поселення, в якому проживає, або яким володіє *Білоскірка* [6, I с. 69]» [11, с. 58]. Таке етимологізування ойконіма вважаємо не переконливим. Якщо б таким чином в Україні творилися ойконіми, то назв на зразок *Микита*, *Хома*, *Ярема* було б немало.

Деякі словникові статті менш об'ємні, однак окремі з них наводимо як репрезентантів кожної із відомих моделей.

1.8. Відпатронімні ойконіми з суфіксом **-ич-і**.

Пановичі, с. Підгай. р-ну [10, с. 577]. Згадується з XIV ст.: 1395 р. – villa *Lysa, Nosowa et Dolyna rapowicz* (*Dolyna Rapowicz*) ad fluvii *Lippa* [21 VI, с. 134] (далі – 7 фіксацій у першоджерелах). – Відпатронімна назва на **-ич-і**, утворена від патроніма *Пановичі* «нащадки чи піддані людини з найменуванням *Пань*» [9, с. 296].

1.9. Відпатронімні ойконіми з суфіксами **-івці, -инці**.

Кокутківці, с. Великоглибоч. р-ну [10, с. 558], на р. Нестерівка, пр. пр. р. Серет, 16 км. півн.-сх. Зборова. Згадується з XVIII ст.: 1733 р. – wies *Kokutkowce* [13 X, с. 413] (далі – 6

фіксацій у першоджерелах). – Відпатронімна назва на **-івці**, утворена від патроніма *Кокутківці* «нащадки чи піддані людини з найменуванням *Кокутко*» [9, с. 201].

Два наступні ойконіми вибрані нами ще й для того, щоб продемонструвати, як ретельно розмежовує Д. Бучко назви поселень, що, на перший погляд, утворені за однаковою словотвірною моделлю.

1.10. Віродинні ойконіми на **-и/-і**.

Бережани, м. [10, с. 553], над р. Золота Липа. Згадується з XV ст.: 1445 р. – in *Brzeszany* [13 XIV, с. 117]; 1475 р. – ville *Brzezany*, Lapschyn, Lesnyku [13 XV, с. 176]; 1491 р. – *Brzezani* [13 XV, с. 288]; 1567 р. – *Brzezan* [13 X, с. 93]; 1861 р. – *Бережани* + Містечко + Сільце, + Хатки + Рай, 2183 гр.-кат. [12, с. 59]. – Назва походить від родинної назви *бережани* «піддані чи родина *Бережана*», пор. *бережан* «прибережний житель» [2 I, с. 21].

1.11. Відетнічні ойконіми на **-ани(-яни)**.

Озеряни, с. Бучач. р-ну [10, с. 556], над р. Гнилава, 10 км півн. Борщева. Згадується з XV ст.: 1494 р. село було спустошене татарами; у XVI ст. – отримало статус міста; 1565 р. – належало до королівщин; місцевість багата на озера, які мають власні джерела [20 III, с. 571]; 1900 р. – *Jezierzany*, 377 дв. і 2935 жит. [19, с. 46]. – Назва походить від етнічної назви *озеряни* «поселенці біля озера».

Другий принцип номінації реалізується найчастіше шляхом перенесення назв примітних об'єктів на виниклі поруч з ними поселення без будь-яких структурних змін у цих назвах.

2.1. Ойконіми, утворені в результаті перенесення на населені пункти найменувань різних географічних об'єктів тощо.

Білобожниця, с. Білобожн. р-ну [10, с. 554], над р. Біла, пр. пр. Серета, 7 км. півн.-зах. Чорткова. Згадується з XV ст.: 1453 р. – *bonogum Byalabusznicza* [13 XII, с. 220] (далі – 12 фіксацій у першоджерелах). – Утворено від назви об'єкта, що мав культове призначення і виділявся на місцевості від інших будівель.

2.2. Ойконіми-демінутиви від відомих назв поселень.

Барішка, х. біля с. Зубрець Золотопотіцьк. р-ну [10, с. 567]. Згадується з XVII ст.: 1661 р. – villa *Barysz* [17, с. 64]. – Вважаємо, що це здрібнілий варіант ойконіма *Баріш*, утворений за допомогою суфікса **-к-а**.

2.3. Ойконіми, утворені шляхом перенесення найменування певної території, що є означенням місця її знаходження.

Заруддя, с. Зборів. р-ну [10, с. 565], над р. Мала Стрипа, пр. пр. Стрипи, 5 км. зах. м. Зборова. Згадується з XIX ст.: 1861 р. – *Zarudzie*, 441 гр.-кат. [12, с. 117]. – Назва вказує на розташування поселення *за Рудою*.

Третій принцип номінації реалізується через відображення в його назві ознак самого населеного пункту.

3.1. Ойконіми, що прямо вказують на тип поселення.

Новосілка, с. Підгай. р-ну [10, с. 576]. Згадується з XV ст.: 1463 р. – ad *Podhajcze de N[ow]oszolky* [13 II, с. 235] (далі – 8 фіксацій у першоджерелах). – Утворено від загальної назви *новосілка* «новозаселене поселення».

3.2. Ойконіми у формі субстантивованих прикметників.

Довге, с. Будан. р-ну [10, с. 556]. Згадується з XV ст.: 1437 р. – *Sydko de Dolhe* [13 XII, с. 15] (далі – 14 фіксацій у першоджерелах). – Утворено внаслідок субстантивації прикметника *довге*.

Четвертий принцип номінації реалізується через відображення в його назві економічно-виробничих, суспільно-політичних факторів, пам'ятковості тощо.

4.1. Ойконіми, в яких відображено назви народних промислів, типів господарської діяльності тощо.

Гута, х. біля с. Затурин Підгай. р-ну [10, с. 576]. Згадується з XIX ст.: 1861 р. – Гута [12, с. 101]. – Утворено від апелятива гута «склоплавильний завод» [7 II, с. 200].

4.2. Пам'яткові назви та ідеологеми: **Дружба, Квіткове, Першотравневе, Привітне** тощо (усім поселенням уже повернено первісні назви).

Отже, майбутній ономастичний словник «Походження назв населених пунктів Тернопільщини» міститиме в собі історико-етимологічне дослідження усіх назв населених пунктів цієї території. Попри те, що окремі словникові статті ще не завершені, вважаємо, що, дотримуючись напрямку, започаткованого професором Дмитром Бучком, зважаючи на ключові положення його теоретичних та практичних робіт, ретельно здійснюючи аналіз назви кожного поселення, нам вдасться завершити таку потрібну як для української ономастичної науки, так і для широкого кола читачів працю.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бучко Д. Г. Основні принципи і способи номінації поселень у Галицькій землі (за даними реєстру поселень 1670 р.) / Д. Г. Бучко // Українська мова. – 2009. – №4. – С. 42–51.
2. Етимологічний словник української мови : у 7-и т. / [гол. ред. О. С. Мельничук]. – К. : Наукова думка, 1982–2004. – Т. 1: А – Г.
3. Жерела до історії України-Руси. – Львів, 1885–1903. – Т. 1–7.
4. Йосифінська (1785–1788) і Францисканська (1819–1820) метрики (Перші поземельні кадастри Галичини. Показчик населених пунктів). – К.: Наукова думка, 1965. – 354 с.
5. Морошкин М. Я. Словянський іменослов или собрание славянских личных имён в алфавитном порядке / М. Я. Морошкин. – СПб., 1867. – 108 + 213 с.
6. Редько Ю. К. Словник сучасних українських прізвищ : у 2-х томах / Ю. К. Редько. – Львів: НТШ, 2007. – Т. 2. : Н – Я. – 721 с.
7. Словник української мови : в 11-ти т. / [ред. кол. І. К. Білодід та ін.]. – К.: Наукова думка, 1970–1980. – Т. 2 : Г – Ж. – 1971. – 550 с.
8. Тернопільський енциклопедичний словник.– Тернопіль : Збруч, 2004. – Т. I.
9. Тупиков Н. М. Словарь древнерусских личных собственных имён / Н. М. Тупиков // Записки отделения русской и славянской археологии русского археологического общества. – СПб., 1903. – Т. 6. – С. 58–913.
10. Українська РСР. Адміністративно-територіальний поділ на 1 вересня 1946 року. – К.: Українське видавництво політичної літератури, 1947. – 1064 с.
11. Худаш М. Л., Демчук М. О. Походження українських карпатських і прикарпатських назв населених пунктів (відантропонімі утворення) / М. Л. Худаш, М. О. Демчук. – К.: Наукова думка, 1991. – 268 с.
12. Шематизм чина Василя Великого и короткий погляд на монастири. – Львів, 1861. – 320 с.
13. Akta grodzkie i ziemskie czasów Rzeczypospolitej Polskiej z Archiwum t. zw. Bernardyńskiego we Lwowie. – Lwów, 1868–1935. – Т. 1–25.
14. Hornowa Elżbieta. Stosunki ekonomiczno-społeczne w miastach zimi Halickiej w latach 1590–1648. – Opole, 1963. – 382 s.
15. Lustracja województwa ruskiego 1661–1665. – Cz. III. – Ziemie Haliucka i Chełmska. // Wydali M. i K. Arłamowscy, W. Kaput. – Wrocław etc., 1976. – 303 s.
16. Matricularum Regni Poloniae Summaria. – Varsovia, 1907–1908. – Pars 1–5.
17. Miejscowosci ziemi halickiej / Opracowały W. Janowowa, A. Skarbek, J. Zbijowska –Wrocław; Warszawa etc. : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1975. – 317 s.
18. Regestrum contribucionis laneorum, supradecem octupla in Conuenrione Particulavi Halicien Electionis : Słownik historyczno-etymologiczny. – Т. 2. – Kraków, 2001. – 772 s.
19. Skorowidz gminny Galicyi. – Wiedeń, 1907. – 1023 s.
20. Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich. – Warszawa, 1880–1902. – Т. 1–15.
21. Zbiór dokumentów małopolskich. – Kraków, 1974–1979. – Cz. VI–VIII.
22. Źródła dziejowe. – Warszawa, 1902. – Т. XVIII, cz.

Стаття надійшла до редакції 12.11.2014 р.